

Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU45

Värdlandsavtal mellan Sverige och Banken för internationell betalningsutjämning (BIS)

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner värdlandsavtalet mellan regeringen och Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) och antar regeringens förslag till ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall för att bestämmelserna i avtalet ska gälla inför svenska domstolar och myndigheter. Avtalet motsvarar vad som gäller för andra internationella organ av liknande karaktär och avtalet har upprättats för att BIS ska etablera ett innovationscentrum i Stockholm i samarbete med Riksbanken och centralbankerna i Danmark, Island och Norge.

Utskottet föreslår också att riksdagen antar regeringens förslag till lagar om att 17 kungörelser och förordningar och en lag om tillverkning av minnesmynt ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:127 Värdlandsavtal mellan Sverige och Banken för internationell betalningsutjämning.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet5

 Ärendet5

Utskottets överväganden.....7

 Värdlandsavtal mellan Sveriges regering och Banken för
 internationell betalningsutjämning7

 Upphörande av författningar om tillverkning av minnes- och
 jubileumsmynt9

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....11

 Propositionen11

Bilaga 2

Regeringens lagförslag13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Värdlandsavtal mellan Sveriges regering och Banken för internationell betalningsutjämning**

Riksdagen godkänner värdlandsavtalet mellan Sveriges regering och Banken för internationell betalningsutjämning.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:127 punkt 1.

2. **Ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall**

Riksdagen antar lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:127 punkt 2.

3. **Upphörande av författningar om tillverkning av minnes- och jubileumsmynt**

Riksdagen antar regeringens förslag till

3. lag om upphävande av lagen (1987:240) om minnesmynt på ettusen och etthundra kronor,

4. lag om upphävande av kungörelsen (1921:628) angående prägel å minnesmynt å två kronor,

5. lag om upphävande av kungörelsen (1932:452) angående prägel å minnesmynt å två kronor,

6. lag om upphävande av kungörelsen (1935:119) angående prägel å minnesmynt å fem kronor,

7. lag om upphävande av kungörelsen (1952:623) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor,

8. lag om upphävande av kungörelsen (1959:123) angående prägel på jubileumsmynt å fem kronor,

9. lag om upphävande av kungörelsen (1962:216) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor,

10. lag om upphävande av kungörelsen (1965:470) om jubileumsmynt till etthundraårsminnet av representationsreformen år 1866,

11. lag om upphävande av kungörelsen (1972:421) om prägling av jubileumsmynt på tio kronor,

12. lag om upphävande av förordningen (1975:827) om minnesmynt på femtio kronor,

13. lag om upphävande av förordningen (1976:414) om minnesmynt på femtio kronor,

14. lag om upphävande av förordningen (1980:133) om minnesmynt på tvåhundra kronor,

15. lag om upphävande av förordningen (1983:138) om minnesmynt på tvåhundra kronor,

16. lag om upphävande av förordningen (1983:408) om minnesmynt på etthundra kronor,

17. lag om upphävande av förordningen (1984:95) om minnesmynt på etthundra kronor,

18. lag om upphävande av förordningen (1985:161) om minnesmynt på etthundra kronor,

19. lag om upphävande av förordningen (1985:705) om minnesmynt på etthundra kronor,

20. lag om upphävande av förordningen (1985:706) om minnesmynt på etthundra kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:127 punkterna 3–20.

Stockholm den 22 april 2021

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Ulla Andersson (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Magdalena Schröder (M) och Björn Wiechel (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet

Under 2019 beslutade Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) att etablera tre innovationscentrum – i Basel, Hongkong och Singapore – i samarbete med respektive lands centralbank. Innovationscentrumen ska främja internationellt samarbete kring innovativ finansiell teknik som är relevant för centralbanker. Deras uppgift är också att identifiera kritiska trender och utveckla djupgående analyser inom området samt att, utifrån teknikförändringar, utveckla offentliga kollektiva nyttigheter för att förbättra det globala finansiella systemets funktion. I juni 2020 beslutade BIS att etablera ytterligare fyra innovationscentrum under de kommande två åren, varav ett i Stockholm i samarbete med Riksbanken och centralbankerna i Danmark, Island och Norge. De andra ska etableras i Toronto, Frankfurt/Paris och London.

I mars 2020 lämnade Riksbanken en framställning till riksdagen (2019/20:RB3) där man föreslog att BIS skulle få etablera ett innovationscentrum i Sverige. Ett samarbete med BIS skulle bl.a. kräva delfinansiering av Riksbanken.

I september 2020 beslutade riksdagen att ändra riksbankslagen för att göra det möjligt för Riksbanken att skjuta till medel eller på annat sätt finansiera andra institutioners drift av verksamhet i Sverige (framst. 2019/2020:RB3, bet. 2020/21:FiU7, rskr. 2020/21:4–5). Riksdagen godkände också att Riksbanken delfinansierar BIS innovationscentrum i Sverige och uppmanade regeringen att sluta ett värdlandsavtal med BIS och att ändra i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall till följd av BIS Sverigeetablering.

Regeringen beslutade i slutet av januari 2021 att teckna ett värdlandsavtal med BIS. Avtalet undertecknades av Sverige den 3 februari 2021 och av BIS den 5 februari 2021.

I den aktuella propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner värdlandsavtalet och att avtalet förs in i svensk rätt genom att anges i bilagan till lagen om immunitet och privilegier i vissa fall. Förslagen i propositionen har beretts med Riksbanken. I och med förslagen anser regeringen att riksdagens tillkännagivanden från september 2020 är slutbehandlade.

I propositionen föreslår regeringen också att 18 föråldrade författningar om tillverkning av minnes- och jubileumsmynt ska upphöra att gälla. Förslagen har beretts i promemorian Ny associationsrätt för sparbanker som tagits fram inom Finansdepartementet (Fi2020/00910). Promemorian har remissbehandlats. En sammanfattning av promemorian finns i bilaga 3 i propositionen.

Regeringen har inte inhämtat Lagrådets yttrande över förslagen i propositionen bl.a. eftersom förslagen har bedömts vara av författningsteknisk karaktär.

Utskottets överväganden

Värdlandsavtal mellan Sveriges regering och Banken för internationell betalningsutjämning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner värdlandsavtalet mellan Sverige och Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) och antar regeringens förslag till ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall för att bestämmelserna i avtalet ska gälla inför svenska domstolar och myndigheter. Regeringen bestämmer när lagändringen ska träda i kraft.

Sammanfattning av propositionen

BIS bildades 1930 och är ett internationellt samarbetsorgan för centralbanker. BIS drivs i aktiebolagsform och ägs av ett 60-tal centralbanker, däribland Riksbanken. BIS främsta uppgift är att främja internationellt monetärt och finansiellt samarbete mellan centralbankerna och att biträda dem i internationella finansiella frågor.

Under 2020 beslutade BIS att etablera ett innovationscentrum i Stockholm i samarbete med Riksbanken och centralbankerna i Danmark, Island och Norge. Beslutet var en del av ett beslut att etablera flera innovationscentrum på olika platser i världen för att främja internationellt samarbete kring finansiell teknik som är relevant för centralbanker.

Med anledning av BIS kommande etablering i Sverige har regeringen förhandlat fram ett värdlandsavtal mellan Sverige och BIS. I avtalet regleras ställning, immunitet och privilegier för BIS, innovationscentrumet i Sverige och för personal med koppling till centrumet. Avtalet motsvarar i huvudsak vad som gäller för andra internationella organ av liknande karaktär. Avtalet redovisas i bilaga 1 (engelsk version) och bilaga 2 (svensk version) i propositionen.

I artiklarna 1–11 i avtalet regleras frågor kring BIS som organisation. Det handlar bl.a. om BIS ställning som juridisk person, självbestämmande och handlingsfrihet som internationell organisation. I artiklarna finns också bestämmelser om hur BIS lokaler och dess officiella kommunikation ska behandlas och om immunitet från olika typer av rättsliga åtgärder i Sverige för BIS egendom och tillgångar. Vidare finns bestämmelser om hur BIS ska behandlas i skatte-, tull- och socialförsäkringshänseende.

I artiklarna 12–17 finns bestämmelser om immunitet och privilegier för bl.a. styrelseledamöter, verkställande direktör, vice verkställande direktör, medlemmarnas representanter i banken, BIS personal och familjemedlemmar

samt experter som utsetts av banken. I artiklarna finns också bestämmelser om hur BIS personal ska behandlas i skatte- och socialavgiftshänseende och i relation till den svenska socialförsäkringslagstiftningen.

I artiklarna 18–25 finns allmänna bestämmelser om bl.a. tvistlösning, uppsägning, ändring och ikraftträdande.

Avtalet undertecknades av Sverige den 3 februari 2021 och av BIS den 5 februari 2021.

Eftersom bestämmelser i avtalet bl.a. innebär att Sverige åtar sig olika förpliktelser måste det införlivas i svensk rätt för att det ska gälla inför svenska domstolar och myndigheter. Regeringen föreslår därför att värdlandsavtalet mellan Sverige och BIS läggs in i bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Enligt 10 kap. 3 § regeringsformen krävs riksdagens godkännande innan regeringen ingår en för Sverige bindande överenskommelse som bl.a. förutsätter att lag ändras.

Regeringen föreslår därför i propositionen att riksdagen godkänner värdlandsavtalet mellan Sverige och BIS och antar förändringen i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall.

Lagändringen bör enligt regeringen träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Tidigare riksdagsbehandling

I mars 2020 lämnade Riksbanken en framställning till riksdagen där man föreslog att BIS skulle få etablera ett innovationscentrum i Sverige (2019/20:RB3). Utskottet behandlade framställningen i augusti/september 2020 efter det att BIS i juni 2020 meddelat att de beslutat att etablera ett innovationscentrum i Stockholm i samarbete med Riksbanken och centralbankerna i Danmark, Island och Norge.

Utskottet föreslog i sitt betänkande att riksdagen skulle besluta om en ändring i riksbankslagen för att göra det möjligt för Riksbanken att skjuta till medel eller på annat sätt finansiera andra institutioners drift av verksamhet i Sverige. Utskottet föreslog också att riksdagen skulle godkänna att Riksbanken delfinansierar BIS innovationscentrum i Sverige och uppmanade regeringen att sluta ett värdlandsavtal med BIS och att ändra i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall till följd av BIS etablering i Sverige. Riksdagen beslutade enligt utskottets förslag (bet. 2020/21:FiU7, rskr. 2020/21:4–5).

Utskottets ställningstagande

I juni 2020 beslutade BIS att etablera ett innovationscentrum i Stockholm i samarbete med Riksbanken och centralbankerna i Danmark, Island och Norge. I september 2020 beslutade riksdagen att ändra i riksbankslagen för att göra det möjligt för Riksbanken att finansiera andra institutioners drift av

verksamhet i Sverige. Riksdagen godkände samtidigt att Riksbanken delfinansierar BIS innovationscentrum i Sverige och uppmanade regeringen att sluta ett s.k. värdlandsavtal med BIS och ta fram förslag till ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall till följd av avtalet och BIS Sverigeetablering.

Utskottet har granskat förslaget till värdlandsavtal i propositionen. Avtalet motsvarar i huvudsak vad som gäller för andra internationella organ av liknande karaktär. Utskottet föreslår därför att riksdagen godkänner värdlandsavtalet mellan Sveriges regering och BIS och antar regeringens förslag till ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall för att bestämmelserna i avtalet ska gälla inför svenska domstolar och myndigheter.

Upphörande av författningar om tillverkning av minnes- och jubileumsmynt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag om att 17 föråldrade kungörelser och förordningar och en lag om tillverkning av minnesmynt ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

Sammanfattning av propositionen

Sedan den 1 juli 1986 är det Riksbanken som ger ut mynt i Sverige, inklusive s.k. minnes- och jubileumsmynt. Bestämmelserna om mynt finns i riksbankslagen (1988:1385) som trädde i kraft den 1 januari 1989.

Fram till den 1 juli 1986 var det regeringen som genom dåvarande Myntverket gav ut mynt i Sverige och föreskrifter om tillverkning av mynt meddelades på förordningsnivå, inklusive föreskrifter om minnesmynt. Under mellantiden, den 1 juli 1986 t.o.m. den 31 december 1988, meddelades föreskrifter genom lag.

I propositionen redovisar regeringen 17 äldre kungörelser och förordningar och en lag om tillverkning av minnesmynt. Bestämmelserna har enligt regeringen spelat ut sin roll och bör upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

Författningarna är inte uttryckligen begränsade i tid och eftersom regeringen inte längre har kvar något bemyndigande att meddela föreskrifter om minnesmynt bör samtliga författningar upphävas genom lag.

Samtliga minnesmynt som tillverkats med stöd av de 18 författningarna är lagliga betalningsmedel. Det regleras genom andra författningar och ett upphävande av författningarna påverkar enligt regeringen inte bedömningen av om mynten är lagliga betalningsmedel eller inte.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag i propositionen att vissa föråldrade bestämmelser om tillverkning av minnes- och jubileumsmynt ska uppgöra att gälla. Utskottet föreslår därför att riksdagen antar regeringens förslag till lagar om att 17 kungörelser och förordningar och en lag om tillverkning av minnesmynt ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:127 Vårdlandsavtal mellan Sverige och Banken för internationell betalningsutjämning:

1. Riksdagen godkänner vårdlandsavtalet mellan Sveriges regering och Banken för internationell betalningsutjämning.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1987:240) om minnesmynt på ettusen och etthundra kronor.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1921:628) angående prägel å minnesmynt å två kronor.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1932:452) angående prägel å minnesmynt å två kronor.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1935:119) angående prägel å minnesmynt å fem kronor.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1952:623) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1959:123) angående prägel på jubileumsmynt å fem kronor.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1962:216) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1965:470) om jubileumsmynt till etthundraårsminnet av representationsreformen år 1866.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av kungörelsen (1972:421) om prägling av jubileumsmynt på tio kronor.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av förordningen (1975:827) om minnesmynt på femtio kronor.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av förordningen (1976:414) om minnesmynt på femtio kronor.
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av förordningen (1980:133) om minnesmynt på tvåhundra kronor.
15. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av förordningen (1983:138) om minnesmynt på tvåhundra kronor.
16. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av förordningen (1983:408) om minnesmynt på etthundra kronor.

17. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av förordningen (1984:95) om minnesmynt på etthundra kronor.
18. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av förordningen (1985:161) om minnesmynt på etthundra kronor.
19. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av förordningen (1985:705) om minnesmynt på etthundra kronor.
20. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av förordningen (1985:706) om minnesmynt på etthundra kronor.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661)
om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Nuvarande lydelse

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	

Föreslagen lydelse

Bilaga²

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	

80. Banken för internationell betalningsutjämning (BIS)

Styrelseledamöter, verkställande direktör, vice verkställande direktör, medlemmarnas representanter i banken, bankens personal och ovan angivna personers familjemedlemmar samt av banken utsedda experter

Avtal undertecknat den 3 februari 2021 och den 5 februari 2021 mellan Sveriges regering och Banken för internationell betalningsutjämning

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

² Senaste lydelse 2020:269 (jfr 2020:837).

2 Förslag till lag om upphävande av lagen (1987:240) om minnesmynt på ettusen och etthundra kronor

Härigenom föreskrivs att lagen (1987:240) om minnesmynt på ettusen och etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

3 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen
 (1921:628) angående prägel å minnesmynt å
 två kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1921:628) angående prägel å minnesmynt å två kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

4 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen
(1932:452) angående prägel å minnesmynt å
två kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1932:452) angående prägel å minnesmynt å två kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

5 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen
(1935:119) angående prägel å minnesmynt å
fem kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1935:119) angående prägel å minnesmynt å fem kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

6 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen
(1952:623) angående prägel å jubileumsmynt å
fem kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1952:623) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

7 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen
(1959:123) angående prägel på jubileumsmynt
å fem kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1959:123) angående prägel på jubileumsmynt å fem kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

8 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen
(1962:216) angående prägel å jubileumsmynt å
fem kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1962:216) angående prägel å jubileumsmynt å fem kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

9 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen
(1965:470) om jubileumsmynt till
ettthundraårsminnet av representationsreformen
år 1866

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1965:470) om jubileumsmynt till ettthundraårsminnet av representationsreformen år 1866 ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

10 Förslag till lag om upphävande av kungörelsen
(1972:421) om prägling av jubileumsmynt på
tio kronor

Härigenom föreskrivs att kungörelsen (1972:421) om prägling av jubileumsmynt på tio kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

11 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1975:827) om minnesmynt på femtio kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1975:827) om minnesmynt på femtio kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

12 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1976:414) om minnesmynt på femtio kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1976:414) om minnesmynt på femtio kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

13 Förslag till lag om upphävande av förordningen
(1980:133) om minnesmynt på tvåhundra
kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1980:133) om minnesmynt på tvåhundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

14 Förslag till lag om upphävande av förordningen
(1983:138) om minnesmynt på tvåhundra
kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1983:138) om minnesmynt på tvåhundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

15 Förslag till lag om upphävande av förordningen
(1983:408) om minnesmynt på etthundra
kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1983:408) om minnesmynt på etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

16 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1984:95) om minnesmynt på etthundra kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1984:95) om minnesmynt på etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

17 Förslag till lag om upphävande av förordningen
(1985:161) om minnesmynt på etthundra
kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1985:161) om minnesmynt på etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

18 Förslag till lag om upphävande av förordningen
(1985:705) om minnesmynt på etthundra
kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1985:705) om minnesmynt på etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

19 Förslag till lag om upphävande av förordningen (1985:706) om minnesmynt på etthundra kronor

Härigenom föreskrivs att förordningen (1985:706) om minnesmynt på etthundra kronor ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.